

**Opiskelijan laatutyötä on palautteen antaminen**

# **Laatukäsikirja opiskelijalle**



Lapin yliopisto 2008

Helka Urponen  
Henna Ahonen  
Tanja Javarus

## **SISÄLTÖ:**

1. OPISKELIJA LAATUTYÖSSÄ .....	4
2. MIKÄ ON LAADUNVARMISTUSJÄRJESTELMÄ? .....	5
3. AUDITOINTI – MITÄ SE TARKOITTAA? .....	6
4. KUINKA VOIN ANTAA PALAUTETTA? .....	7
5. MITEN PALAUTTEENI VAIKUTTAA? .....	8

# 1. Opiskelija laatutyössä

Hyvä Opiskelija, tunnetko opiskelu- ja opetuskäytännöt ja tiedätkö kuinka voit antaa palautetta sekä vaikuttaa opetuksen laatuun? Tiedätkö mitä on laatutyö omassa yliopistossasi? Entä mitä tarkoittaa laadunvarmistusjärjestelmä?

Hyvät oppimistulokset, eli valmistuneiden maistereiden ja tohtorien osaaminen, ovat yliopiston laatua parhaimmillaan. Hyvä oppiminen konkretisoituu siten, että valmistuva opiskelija saa parhaat mahdolliset tiedot, taidot ja pätevyyden selviytyä työelämässä.

Laatutyössä opiskelijalla on merkittävä tehtävä. Opiskelija ei ole kohde, vaan aktiivinen toimija ja yhteistyökumppani yliopistoyhteisössä. Tässä opiskelijan laatukäsikirjassa kuvataan Lapin yliopiston laatutyötä ja opiskelijan roolia laadunvarmistusjärjestelmässä. Tämä käsikirja on suunniteltu yhteistyössä Lapin yliopiston ylioppilaskunnan kanssa.

**Laatutyössä opiskelijalla on merkittävä tehtävä.**

**Opiskelijan laatutyötä on palautteen antaminen.**

**Opiskelijan näkökulmasta laatutyössä mukanaolo** tarkoittaa palautteen antamisen lisäksi osallistumista tiedeyhteisön jäsenenä rakentavaan keskusteluun. Hyviä vaikutuskanavia ovat mm. ainejärjestöt, ylioppilaskunta ja tiedekuntaneuvostot.

**Tiedätkö sinä henkilön, johon voit olla yhteydessä, kun haluat vaikuttaa?**

Lapin yliopisto kehittää laadunvarmistusta – laadunhallintaa ja laadun kehittämistä – oman toimintansa lähtökohdista. Laatu syntyy yliopistoyhteisön jäsenten asiantuntevasta, vastuullisesta ja eettisestä työstä kaikissa yliopiston tehtävissä. Toimintaa ohjaa [Lapin yliopiston Strategia 2020](#). Strategian valmistelussa ja päätöksenteossa ovat olleet opiskelijoiden edustajat mukana.

Kaikille yliopiston perustehtäville sekä hallinto- ja tukipalveluille on määritelty laatutavoitteet, laatua varmistavat toimenpiteet, prosessien eli toimintojen kuvaukset, arviointi-indikaattorit sekä palautejärjestelmät.

Esimerkiksi strategisia tavoitteita perusopetukselle ovat:

- Perusopetus perustuu korkeatasoiseen, innovatiivisen ja monitieteiseen tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan.
- Perustutkinnot antavat valmiudet työelämää varten sekä valmiudet kehittää ammatillisia käytäntöjä.
- Perusopetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä opiskelijoiden kanssa sekä hyödynnetään palautejärjestelmien ja opetuksen arviointihankkeiden tuloksia.
- Perusopetuksen suunnittelussa tehdään yhteistyötä oppilaitosten, yritysten ja alueellisten toimijoiden kanssa pohjoinen toimintaympäristö huomioiden.
- Kotimainen ja kansainvälinen rekrytointi edistää monikulttuurisen ja korkeatasoisen opiskelija- ja tiedeyhteisön muodostumista.
- Yliopiston opettajat ovat tutkivia ja pedagogisesti osaavia eri tieteenalojen asiantuntijoita.

## 2. Mikä on laadunvarmistusjärjestelmä?

### **Laadunvarmistusjärjestelmä:**

Tarkoittaa järjestelmää, jonka avulla hallitaan ja kehitetään laatua.

Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, tuottaako laadunvarmistusjärjestelmä toiminnan kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaista tietoa ja miten saatua tietoa on hyödynnetty.

### **Mitä laadunvarmistusjärjestelmä tarkoittaa opiskelijan näkökulmasta?**

Laadunvarmistusjärjestelmässä opiskelija antaa palautteensa yliopiston toiminnalle ensiarvoisen tärkeää tietoa, jonka pohjalta toimintaa (esim. perusopetusta) kehitetään.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut rakentavat parhaillaan omia laadunvarmistusjärjestelmiään. Laadunvarmistusjärjestelmällä tarkoitetaan laadunvarmistuksen organisaatiota, vastuunjaosta, menettelytavoista, prosesseista ja resursseista muodostuvaa kokonaisuutta, jonka avulla korkeakoulut hallitsevat ja kehittävät toimintansa laatua. Laadunvarmistusjärjestelmä tuottaa toiminnan kannalta systemaattista tietoa toiminnasta ja johtaa kehittämistoimiin.

Laadunvarmistus kattaa kaikki yliopiston perustoiminnot sekä hallinto- ja tukipalvelut:

- perus- ja jatkotutkintokoulutus,
- tutkimus,
- yhteiskunnallinen vuorovaikutus (esim. aluekehitystyö, avoin yliopisto)
- tuki- ja palvelutoiminnot (esim. atk- ja kirjastopalvelut, työelämä- ja rekrytointipalvelut)
- henkilöstön rekrytointi ja kehittäminen

### 3. Auditointi – mitä se tarkoittaa?

#### **Auditointi:**

Auditoinnissa selvitetään onko laadunvarmistusjärjestelmä tarkoituksenmukainen.

Auditoinnin tarkoitus ei ole arvioida laatua vaan ainoastaan laadunvarmistusjärjestelmää.

Auditoinnissa ei oteta kantaa tavoitteisiin tai toiminnan tuloksiin sinänsä, vaan arvioidaan niitä prosesseja, joilla korkeakoulu hallitsee ja kehittää toimintansa laatua.

**Auditointi opiskelijan näkökulmasta?** Auditointiryhmä haastattelee ketä tahansa opiskelijaa heitä koskevissa asioissa. Haastatteluaiheita voivat olla esimerkiksi:

- miten voit vaikuttaa yliopistossasi, miten voit osallistua kehittämistyöhön?
- mitkä ovat oikeudet ja velvollisuutesi opiskelijana?
- millaista palvelua on tarjolla opintojen tueksi?

Laadunvarmistusmenettelynä on auditointi, joka tarkoittaa riippumatonta ulkoista arviointia. Auditoinnissa selvitetään, mitä laadullisia tavoitteita korkeakoulu on itselleen asettanut sekä millaisilla prosesseilla ja menettelytavoilla korkeakoulu ylläpitää ja kehittää koulutuksen ja muun toiminnan laatua.

Auditointi - eli arviointiryhmään nimetään 5-6 riippumatonta asiantuntijaa yliopistosta, ammattikorkeakoulusta, työelämästä ja opiskelijoista. Auditointiryhmä haastattelee vierailukäynnillään yliopistoyhteisön jäseniä opiskelijoista johtoportaan. Korkeakoulujen arviointineuvosto vastaa auditointien toteuttamisesta. Lapin yliopisto auditoidaan huhtikuussa 2009.

## 4. Kuinka voin antaa palautetta?

Yliopistossamme laatutyö on jokaisen yliopistoyhteisöön kuuluvan jäsenen eli myös opiskelijoiden määrätietoista työskentelyä tavoitteiden saavuttamiseksi. Opiskelijoilla on monia mahdollisuuksia vaikuttaa yliopiston toimintojen kehittämiseen. **Aktiivinen palautteen antaminen** on yksi tärkeimmistä opiskelijan vaikutusmahdollisuuksista.

Perusopetuksen yksi laatutavoite on toimiva kaiken opetuksen kattava palautejärjestelmä. Oppimisen ja opiskelun laadun sekä oikeusturvan tae on se, että opiskelija tuntee opiskelu- ja opetuskäytännöt ja tietää, kuinka voi antaa palautetta sekä vaikuttaa.

**Opiskelijapalautetta** voi antaa monella eri tavalla joko kurssin aikana tai kurssin jälkeen.

- WebOodi
- palautekeskustelut
- kyselylomakkeet
- oppimis- tai reflektiopäiväkirjat
- verkko-opetuksessa verkkoympäristön työkaluilla

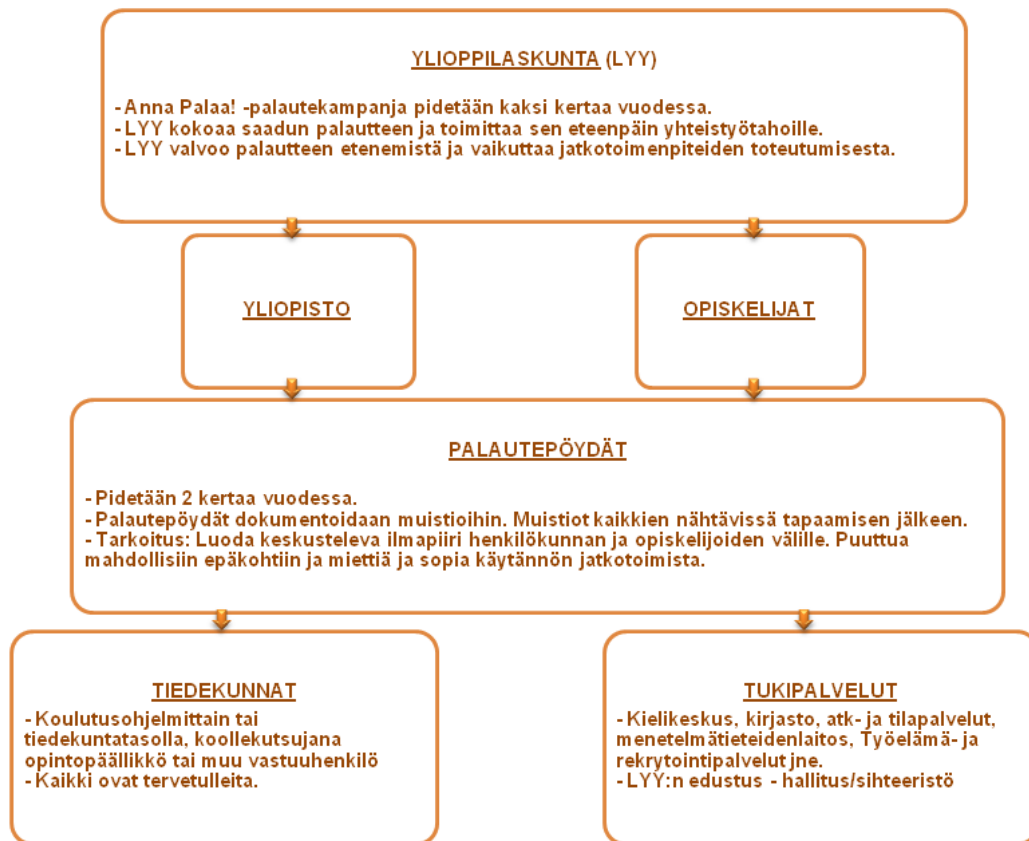
**Onko sinun koulutusohjelmassasi kerätty monipuolisesti palautetta?**

Palautekulttuurin omaksumiseksi sekä opettajilla että opiskelijoilla on velvollisuuksia ja oikeuksia. Opettajien ensisijainen tehtävä on tukea ja ohjata opiskelijaa oppimisessa. Opettaja kerää opiskelijapalautetta ja hyödyntää tätä tietoa opetussuunnitelmassaan sekä oman opetuksensa kehittämisessä. Opiskelijan tehtävänä on antaa palautetta. Palautekulttuurin kehittymiseksi myös Lapin yliopiston ylioppilaskunta ja ainejärjestöt ovat sitoutuneet toiminnan kehittämiseen.

Anna Palaa! – palaute on osa yliopiston palautejärjestelmää, joka mahdollistaa palautteen antamisen myös yleisimmin opiskeluun liittyvistä aiheista.



Anna Palaa! – palautejärjestelmää kampanjoidaan kaksi kertaa vuodessa, mutta sähköinen palautekaavake on täytettävissä ylioppilaskunnan [www-sivuilla](http://www.lyy.fi) osoitteessa [www.lyy.fi](http://www.lyy.fi) ympäri vuoden.



Tästä kuvasta näet, miten ylioppilaskunnan Anna Palaa! – palautejärjestelmä etenee.

## 5. Miten palautteeni vaikuttaa?

Opiskelijan ja opettajan sekä opetuksen tukihenkilöstön välinen aito dialogi motivoi opiskelemaan ja edistää oppimista. Tämä edellyttää kaikilta osapuolilta tahtoa ja taitoa antaa sekä vastaanottaa rakentavaa palautetta. Opiskelijoiden ja henkilökunnan välistä dialogia tukemaan on perustettu tiedekunnittain tai koulutusohjelmittain järjestettävät palautepöydät. Palautepöydissä keskustellaan palautteiden kautta nousseista aiheista ja mietitään mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Käydyistä keskusteluista kirjoitetaan muistiot, jotka toimitetaan eteenpäin mm. opiskelijoille, henkilökunnalle, ylioppilaskunnalle ja yliopiston johdolle. Tällä tavoin mahdollistetaan avoin tiedonkulku ja näin opiskelijat näkevät, että kaikki palautteet käsitellään ja kehittämistoimenpiteisiin sitoudutaan.

- Opiskelija – olet yhteistyökumppani yliopistoyhteisössä
- Yhteistyökumppanina voit vaikuttaa, mutta vaikuttaminen vaatii aktiivisuutta
- Aktiivisena yhteistyökumppanina muista antaa rakentavaa palautetta opetuksesta ja omasta oppimisesta.
- Opiskelijalla on vastuu antaa palautetta ja opettajalla on vastuu ottaa palautetta vastaan.
- Palautetta antamalla otat vastuuta, parannat yhteisöllisyyttä ja sitoudut opiskeluun.
- Ymmärrä palautteesi merkitys
  - a) Selitä mitä palautteesi koskee.
  - b) Anna palautteesi ymmärrettävästi ja yksilöidysti.
  - c) Anna rohkeasti uusia ideoita.

**Opiskelijapalautteet sekä niihin liittyvät toimenpiteet ja järjestelmät ovat osa yliopiston laadunarviointia ja laadunvarmistusjärjestelmää.**

## Lukemista

**Hanna Alaniska** (toim.): Opiskelija opetuksen laadunarvioinnissa. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 16:2006.

Verkkojulkaisu: [http://www.kka.fi/index.phtml?C=110&product\\_id=55&s=59](http://www.kka.fi/index.phtml?C=110&product_id=55&s=59)

**Seppo Saari** (toim.): Korkeakouluopiskelija yhteiskunnallisena toimijana. Kansallinen benchmarking - arviointi. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 5:2007.

Verkkojulkaisu: [http://www.kka.fi/index.phtml?C=108&product\\_id=94&s=58](http://www.kka.fi/index.phtml?C=108&product_id=94&s=58)

**Korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmien auditointi.** Auditointikäsi kirja vuosille 2008–2011. Korkeakoulujen arviointineuvoston julkaisuja 7:2007.

Verkkojulkaisu: [http://www.kka.fi/files/126/KKA\\_707.pdf](http://www.kka.fi/files/126/KKA_707.pdf)

**Korkeakoulujen arviointineuvoston kotisivut** osoitteessa

<http://www.finheec.fi/index.phtml?s=1>